

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для виконання контрольних робіт
з курсу «Фінансовий менеджмент»
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»,
спеціальності 075 «Маркетинг», 076 «Організація торгівлі та
комерційна діяльність»

2018

Методичні вказівки для виконання контрольних робіт з дисципліни «Фінансовий менеджмент» для здобувачів вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 075 «Маркетинг», 076 «Організація торгівлі та комерційна діяльність» / Укл. : І.А. Нечаєва. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018. – 27 с.

Укладач:

І.А. Нечаєва, к.е.н., доцент

Затверджено
на засіданні кафедри
менеджменту
Протокол № 10 від “17” травня 2017 року

Затверджено
на засіданні кафедри маркетингу
та логістики
Протокол № 4 від “24” листопада 2017 року

Затверджено на засіданні
НМК ФЕУ ЗНТУ
Протокол № 12 від “12” грудня 2017 року

ЗМІСТ

1. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
2. Зміст дисципліни «Фінансовий менеджмент».....	6
3. Зміст завдань та методичні вказівки до виконання контрольної роботи	9
4. Питання з дисципліни «Фінансовий менеджмент».....	19
5. Рекомендована література	25
6. Інформаційні ресурси.....	26

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1 Мета навчальної дисципліни — дати здобувачам вищої освіти теоретичні знання та практичні навички управління фінансами організацій.

Статус дисципліни – нормативна.

1.2 Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

– з’ясування суті фінансового менеджменту і пов’язаних з ним понять;

– принципи, методи і форми фінансового забезпечення підприємницької діяльності при державному регулюванні та чинному законодавстві;

– розкриття тенденцій зміни взаємовідносин організацій з державою, фінансовими і податковими органами, інституційними інвесторами, комерційними банками;

– з’ясування особливості фінансового менеджменту організацій різних організаційно-правових форм та форм власності;

– факторів, які регулюють сукупну вартісну оцінку засобів, що приймають участь у відтворювальному процесі, і сукупний грошовий капітал організацій;

– визначення пріоритетних напрямів диверсифікації фінансового забезпечення підприємницької діяльності; висвітлення функціональних прав і обов’язки фінансових менеджерів, їх відповідальність перед власниками і підприємцями.

1.3 Предметом даної дисципліни є специфічна сфера відносин, що виникають у процесі управління фінансами підприємства.

Таблиця 1.1 - Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	За видами робіт					За видами робіт			
	усього	лекц.	практ.	інд	с.р.	усього	лекц.	практ.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Змістовий модуль 1. Концептуальні засади фінансового менеджменту									
Тема 1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємств	9	1	1	1	6	12,7	0,5	0,2	12
Тема 2. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств	9	1	1	1	6	12,7	0,5	0,2	12
Тема 3. Фінансова стратегія підприємства	9	1	1	1	6	12,7	0,5	0,2	12
Разом за змістовим модулем 1	27	3	3	3	18	38,1	1,5	0,6	36
Змістовий модуль 2. Система фінансового менеджменту									
Тема 4. Управління активами підприємства	17	2	2	1	12	14,25	1,0	0,25	13
Тема 5. Управління капіталом підприємств	18	2	2	2	12	14,25	1,0	0,25	13
Тема 6. Основи управління інвестиціями підприємств	18	2	2	2	12	13,75	0,5	0,25	13
Тема 7. Управління грошовими потоками підприємств	18	2	2	2	12	14,25	1,0	0,25	13
Разом за змістовим модулем 2	71	8	8	7	48	56,5	3,5	1,0	52
Змістовий модуль 3. Управління ризиками та антикризове управління в системі фінансового менеджменту									
Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємств	13	2	2	1	8	12,7	0,5	0,2	12
Тема 9. Основи антикризового фінансового управління підприємствами	9	1	1	1	6	12,7	0,5	0,2	12
Разом за змістовим модулем 3	22	3	3	2	14	25,4	1,0	0,4	24
Усього годин	120	14	14	12	80	120	6,0	2	112

2 ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Концептуальні засади фінансового менеджменту

Тема 1. Сутність, мета і функції фінансового менеджменту підприємств

Поняття фінансового менеджменту підприємств. Місце фінансового менеджменту в загальній системі управління підприємством. Основні принципи фінансового менеджменту.

Головна мета фінансового менеджменту – забезпечення максимізації його ринкової вартості.

Система функцій фінансового менеджменту. Основні функції фінансового менеджменту як керуючої системи та особливої функціональної системи управління підприємством.

Тема 2. Методологічні засади формування систем забезпечення фінансового менеджменту підприємств

Поняття систем забезпечення фінансового менеджменту. Склад основних систем фінансового менеджменту, їх взаємозв'язок.

Система організаційного забезпечення фінансового менеджменту, її сутність та зміст.

Система інформаційного забезпечення фінансового менеджменту, її сутність та зміст.

Системи та методи фінансового аналізу, їх сутність та особливості.

Системи та методи фінансового планування, їх сутність та особливості.

Системи внутрішнього фінансового контролю, їх сутність та особливості.

Методологічні принципи та етапи побудови систем забезпечення фінансового менеджменту.

Тема 3. Фінансова стратегія підприємства

Поняття фінансової стратегії підприємства. Місце фінансової стратегії в стратегічному управлінні підприємством, її зв'язок із корпоративною, іншими функціональними та бізнес-стратегіями.

Методологічні принципи розроблення фінансової стратегії підприємства згідно із сучасною парадигмою системи стратегічного управління.

Визначення загального періоду формування фінансової стратегії підприємства.

Поняття фінансового середовища підприємства та основні завдання його дослідження.

Формування стратегічних цілей фінансової діяльності підприємства.

Розроблення фінансової політики підприємства по окремих аспектах його фінансової діяльності в стратегічному періоді.

Формування портфеля можливих стратегічних альтернатив фінансового розвитку підприємства по окремих домінантних сферах (напрямах).

Оцінювання розробленої фінансової стратегії.

Управління реалізацією фінансової стратегії підприємства.

Побудова системи контролю реалізації фінансової стратегії підприємства.

орми та порядок коригування програми стратегічного фінансового розвитку підприємства.

Змістовий модуль 2. Система фінансового менеджменту

Тема 4. Управління активами підприємств

Сутність та завдання управління активами підприємства.

Основні етапи процесу управління використанням операційних активів підприємства. Система цільових показників ефективності використання операційних активів, порядок їх розроблення.

Сутність та головне завдання управління оборотними активами підприємства. Політика формування оборотних активів підприємства; фактори, що обумовлюють її тип.

Управління запасами підприємства, його зміст та послідовність здійснення. Показники та методи аналізу запасів підприємства. Методи оптимізації розміру основних груп поточних запасів. Основні системи фінансового контролю за рухом запасів.

Управління поточною дебіторською заборгованістю підприємства, його зміст та послідовність здійснення.

Управління грошовими активами підприємства, його зміст та послідовність здійснення.

Управління фінансуванням оборотних активів підприємства.

Тема 5. Управління капіталом підприємств

Сутність та задачі управління капіталом підприємств. Управління структурою капіталу на основі фінансового левериджу.

Управління формуванням власних фінансових ресурсів підприємства, його сутність, задачі та послідовність здійснення.

Фінансовий механізм управління формуванням операційного прибутку на основі системи «Взаємозв'язок витрат, обсягу реалізації та прибутку». Управління формуванням прибутку на основі операційного левериджу.

Дивідендна політика підприємства, її сутність та типи.

Амортизаційна політика підприємства, її сутність та типи.

Управління емісією акцій, його сутність та послідовність здійснення.

Управління формуванням позикових фінансових ресурсів підприємства, його сутність, завдання та послідовність здійснення.

Управління залученням банківського кредиту, його зміст та порядок здійснення.

Управління фінансовим лізингом, його зміст і порядок здійснення.

Управління облігаційною позикою, його зміст та порядок здійснення.

Управління залученням товарного кредиту, його зміст і порядок здійснення.

Тема 6. Основи управління інвестиціями підприємств

Економічна сутність та класифікація інвестицій підприємства. Інвестиційна політика підприємства, її сутність та типи.

Управління реальними інвестиціями підприємства, основні форми його здійснення.

Управління фінансовими інвестиціями підприємства, основні форми його здійснення.

Тема 7. Управління грошовими потоками підприємств

Сутність та завдання управління грошовими потоками підприємства.

Поняття оптимізації грошових потоків підприємства.

Планування обсягів та структури грошових потоків підприємства, його види.

Змістовий модуль 3. Управління ризиками та антикризове управління в системі фінансового менеджменту

Тема 8. Управління фінансовими ризиками підприємств

Економічна сутність та класифікація фінансових ризиків підприємств.

Ідентифікація окремих видів фінансових ризиків підприємства.

Первісне оцінювання рівня фінансових ризиків.

Обґрунтування управлінських рішень в умовах ризику й невизначеності..

Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків, можливості та умови їх застосування.

Зовнішнє страхування фінансових ризиків, його види та форми.

Тема 9. Основи антикризового фінансового управління підприємствами

Економічна сутність та класифікація фінансових криз підприємств та об'єднань.

Діагностика фінансової кризи підприємства, її сутність та завдання.

Система внутрішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства.

Система зовнішніх механізмів фінансової стабілізації підприємства.

3. ЗМІСТ ЗАВДАНЬ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Основна мета контрольної роботи - закріплення навчального матеріалу, який студент повинен вивчити самостійно.

Відповідно до навчального плану студент повинен виконати одну контрольну роботу за індивідуальним варіантом.

Контрольну роботу виконують у зошиті чітким почерком чорнилом або набирають на комп'ютері (формат А4, 14 кегль., через 1 інтервал).

Контрольна робота містить два завдання: практичне та теоретичне.

Контрольне завдання з практичної частини виконують відповідно до варіанта і методичних вказівок до розв'язання завдань.

Контрольне завдання з теоретичної частини виконується відповідно до номера варіанта. Виклад питання у контрольній роботі повинен ґрунтуватися на знаннях студента, якими він опанував у процесі самостійної роботи над курсом.

Номер варіанта відповідає останній цифрі залікової книжки студента.

3.1. Практичне завдання

Задача №1. Для виконання цієї задачі слід звернутися до вихідних даних, наведених у табл. 1.

На основі цих даних треба визначити:

- 1) поріг рентабельності;
- 2) запас фінансової міцності;
- 3) силу впливу операційного важеля;
- 4) побудувати точку беззбитковості (графічним методом).

Методичні вказівки до розв'язання задачі.

Економічна сутність класифікації витрат на змінні й постійні та їх диференціація відображається за наступними формулами:

$$B_{зм.} = M + \Phi ОП, \quad (1)$$

де $B_{зм.}$ - змінні витрати, тис. грн,

M - вартість матеріалів, тис. грн,

$\Phi ОП$ - фонд оплати праці виробничого персоналу, тис. грн.

$$B_{пост.} = Оп + K\% + АВ, \quad (2)$$

де $B_{пост.}$ - постійні витрати, тис. грн,

$Ор.$ - орендні платежі, тис. грн,

$K\%$ - відсотки за кредит, тис. грн,

$АВ$ - амортизаційні відрахування, тис. грн.

Таблиця 1

Вихідні дані для виконання задачі (ефект операційного важеля)

Показник	Варіанти									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.Виручка від реалізації, тис. грн.	6200	4300	1200	4900	3500	6900	5400	3800	4700	2100
2.Обсяг продажу, тис. шт.	500	200	100	300	400	600	400	100	200	800
3.Вартість матеріалів, тис. грн.	2100	700	200	1100	800	2400	800	600	1800	600
4. Фонд оплати праці виробничого персоналу, тис. грн.	1700	900	300	800	1000	1900	1000	700	900	900
5.Орендні платежі, тис. грн.	500	300	100	200	400	700	400	200	300	150
6.Сума відсотків за кредит, тис. грн.	800	100	50	150	200	900	200	300	200	100
7.Амортизаційні відрахування, тис. грн.	700	500	200	1300	600	500	600	500	400	250

Економічно інтерпретувати дію операційного (виробничого, господарського) важеля допомагає формула:

$$\text{Сила впливу операційного важеля} = BM / \Pi \quad (3)$$

$$BM = B_p - B_{зм.}, \quad (4)$$

де BM - валова маржа, тис. грн,
 B_p - виторг від реалізації, тис. грн,
 Π - прибуток.

$$BM = B_{пост.} + \Pi, \quad (5)$$

При розрахунку *порогу рентабельності* варто пам'ятати, що це такий виторг від реалізації, при якому підприємство вже не має збитків, але ще не має прибутків. Валової маржі вистачає лише на покриття постійних витрат, прибуток дорівнює нулю:

$$\Pi = BM - B_{пост} = 0, \quad (6)$$

чи

$$PP(\text{поріг рентабельності}) = B_{пост.} : BM \text{ (у відносному вираженні)} \quad (7)$$

Різниця між досягнутим фактичним виторгом від реалізації і порогом рентабельності складає запас фінансової міцності підприємства.

$$З_{фм.} = B_p - PP, \quad (8)$$

де $З_{фм.}$ - запас фінансової міцності, тис. грн.

Необхідно побудувати, користуючись вихідними даними і приведеними розрахунками, точку беззбитковості.

Побудований графік служить також визначенню порогу рентабельності.

Варто також дати економічну інтерпретацію отриманим розрахункам і порівняти графічні результати за проведеними аналітичними розрахунками.

Зробити загальні висновки щодо даного розділу.

Приклад розв'язання задачі

Питання, що вимагають рішення, не звичайні для існуючої практики управління фінансами підприємства. У цьому зв'язку студентам пропонується контрольний приклад рішення.

Таблиця 2

Вихідні дані для контрольного прикладу

Показник	Позначення	Значення показника
1.Виручка від реалізації, тис. грн.	B_p	25000
2. Обсяг продажу, тис. шт.	V_p	8000
3.Вартість матеріалів, тис. грн.	M	18000
4. Фонд оплати праці виробничого персоналу, тис. грн.	ФОП	2000
5.Орендні платежі, тис. грн.	O_p	500
6.Сума відсотків за кредит, тис. грн.	$K\%$	300
7.Амортизаційні відрахування, тис. грн.	AB	1000

На основі цих даних необхідно визначити:

- поріг рентабельності;
- запас фінансової міцності;
- силу впливу операційного важеля.

У процесі рішення використовують такі показники: валова маржа (BM), змінні витрати ($B_{зм}$), постійні витрати ($B_{пост}$), що вимагають попередніх розрахунків:

$$B_{зм} = M + \text{ФОП};$$

$$B_{зм} = 18000 + 2000 = 20000 \text{ (тис. грн.)};$$

$$B_{пост} = O_p + K\% + AB;$$

$$B_{пост} = 500 + 300 + 1000 = 1800 \text{ (тис. грн.)};$$

$$BM = B_p - B_{зм};$$

Таблиця 3

Розрахункова таблиця для визначення порога рентабельності

Показник	Значення показника, тис.грн.	У % до виручки від реалізації	Коефіцієнти
1.Виторг від реалізації	25000	100	1
2.Змінні витрати	20000	80	0,8
3.Валова маржа	5000	20	0,2

4.Постійні витрати	1800	-	-
5.Прибуток	3200	-	-

Розрахунок порога рентабельності

Поріг рентабельності (ПР) – результат від реалізації, при якому підприємство вже не має збитку, але не має і прибутку,

$$\text{ПР} = 1800 : 0,2 = 9000 \text{ тис. грн.}$$

Поріг рентабельності є одночасно критичною точкою продажів (точкою беззбитковості, точкою самооплатності та ін.).

Визначення запасу фінансової міцності

$$З_{\text{фм.}} = B_p - \text{ПР}$$

$$З_{\text{фм.}} = 25000 - 9000 = 16000 \text{ тис. грн.,}$$

або в % до виторгу:

$$16000 : 25000 * 100\% = 64\%.$$

Це означає, що підприємство може витримати 64% зниження виторгу від реалізації, чи на 16000 тис. грн. без серйозної погрози для свого фінансового стану.

Визначення сили впливу операційного важеля

Дія операційного важеля (виробничо-господарського) полягає у тому, що будь-яка зміна виторгу від реалізації завжди породжує більш сильну зміну прибутку.

$$\text{Сила впливу операційного важеля} = \text{ВМ} / \text{П},$$

де П - прибуток, тис. грн.

$$\text{Сила впливу операційного важеля} = 5000 : 3200 = 1,5625.$$

Це означає, що при збільшенні (зниженні) виторгу від реалізації на n відсотків прибуток зросте на $n * 1,5625\%$.

Побудова точки беззбитковості (порога рентабельності)

Побудову точки беззбитковості слід здійснювати графічним методом.

Визначення порога рентабельності базується на рівності виторгу і сумарних витрат при досягненні порога рентабельності (роботу виконують студенти самостійно). Варто зробити висновки за даною задачею.

Задача №2. За даними табл. 4 визначити варіант більш економічного замовлення одержання скидок при замовленні запасів, розрахувати річні сумарні витрати при різних обсягах замовлень (у

тому числі з врахуванням витрат організаційних, на зберігання, придбання).

Методичні вказівки до розв'язання задачі:

За допомогою моделі (ЕОЗ) економного обсягу замовлення визначаємо обсяг замовлення, що мінімізує витрати на організацію замовлень і зберігання запасів:

$$EOZ = \sqrt{\frac{2KZ}{X_3}} \quad (9)$$

Для визначення витрат на зберігання запасів та втрачену вигоду на одиницю:

$$X_3 = Z_o + \frac{N_{np/\kappa} * C_{od}}{100} \quad (10)$$

Кількість витрат на замовлення за рік.

$$n = \frac{K}{EOZ} \quad (11)$$

Систему знижок, які надає постачальник, приймають в розрахунок за варіантом у табл.5:

Таблиця 5

Система скидок, які надає постачальник в залежності від обсягу поставок

Обсяг замовлень (ОЗ)	Ціна за одиницю, грн
$0 < OZ < 500$	Ціна варіанта
$500 < OZ < 1000$	< 2% ціни варіанта
$1000 < OZ$	< 5% ціни варіанта

Таблиця 4

Вихідні дані до задачі №2

Показник	Варіант									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1. Вартість (ціна) 1 деталі, грн.	30	15	50	60	30	10	25	80	10	25
2. Потреба в деталях, шт.	3900	6000	1800	2500	5100	8300	4000	2000	5000	4800
3. Середня норма прибутку на капітал, %.	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
4. Витрати на зберігання 1 деталі, грн..	1	0,5	3	2	1	0,5	1	2	0,5	1
5. Витрати на організацію 1 замовлення, грн.	180	40	250	200	120	50	100	150	100	100

Задача №3. Визначити доцільність упровадження інвестиційного проекту, коли доходи від нього будуть надходити відповідно через 3, 4, 5 років у сумі N, M, K. Початкові інвестиції – IC, дисконтна ставка r %.

Таблиця 6

Вихідні дані до задачі №3

Показник/ варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
IC	50	57	52	56	54	55	51	53	59	60
N	10	11	10	11	11	11	10	11	12	12
M	30	34	31	34	32	33	31	32	35	36
K	30	34	31	34	32	33	31	32	35	36
r	15	17	16	17	16	17	15	16	18	18

Методичні пояснення до розв'язання задачі

1. Потрібно визначити дисконтовану вартість майбутніх доходів (PV) за методом складних процентів.
2. Розрахувати чисту приведену вартість проекту (NPV) як різницю між дисконтовою вартістю майбутніх грошових потоків (PV).
3. Якщо $NPV < 0$, то інвестувати проект не вигідно.

Задача №4. Банк надає позичку в розмірі K тис.грн. на N місяців під r % річних на умовах річного нарахування відсотків відповідно до схеми складних процентів і за змішаною схемою. Який з варіантів більш прийнятний для позичальника?

Дані для розрахунків наведено у табл. 7:

Таблиця 7

Вихідні дані до задачі №4

Показники / варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
Величина наданої позички, тис.грн.	500	300	100	800	600	200	400	500	900	700
Величина річних, %	15	20	25	20	18	20	15	30	20	25
Кількість місяців	30	15	26	17	21	36	20	25	42	30

Методичні вказівки до розв'язання задач:

1. Для схеми складних процентів:

$$FV_n = PV \cdot (1 + r)^{n+t} \quad (12)$$

2. Для змішаної схеми

$$FV_n = PV(1 + r)^n (1 + r \cdot t), \quad (13)$$

де FV_n – майбутня вартість;

PV – поточна вартість;

r - відсоткова ставка;

n – ціла частина (у межах року);

t – дробова частина року.

Задача №5. Будівельна організація одержала контракт на зведення споруди. Відповідно до контракту замовник через t років після закінчення будівництва проводить розрахунок протягом n років рівними річними платежами у сумі A_t по кожному платежу. Відсоткова ставка встановлена на рівні r річних, відсотки нараховуються у кінці року. Визначити виграш замовника, одержаний у результаті відстрочки платежу на t років.

Дані для розрахунку наведені у табл.8.

Методичні вказівки до розв'язання завдання:

Поточна величина відкладеної ренти PV , визначається за формулою

$$PV_t = PV \cdot V^t, \quad (14)$$

де PV – поточна величина звичайної ренти,

V^t – дисконтний множник за t років.

$$PV = A \cdot \frac{(1 + r)^n - 1}{r(1 + r)^n}, \quad (15)$$

$$V^t = \frac{1}{(1 + r)^{n-1}} \quad (16)$$

Таблиця 8

Вихідні дані задачі №5

Показники / варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
t, років	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2

n, років	2	3	3	2	2	3	3	2	2	3
A _t , млн. грн.	1	2	1	1	3	3	2	1	3	2
r, %	10	15	10	15	10	15	10	15	10	15

3.2. Теоретична частина

Для виконання теоретичної частини, студент повинен відповісти на питання відповідно до варіанта (за останньою цифрою шифру студента) див.табл. 9. Обсяг відповіді - не більше 3 друкованих сторінок.

Таблиця 9

Варіанти питань теоретичної частини контрольної роботи

№ варіанта	Питання
1	Формування раціональної структури джерел засобів. Фінансова та капіталізована структура капіталу фірми
2	Фінансова звітність у системі фінансового менеджменту. Користувачі фінансової інформації. Вимоги та принципи складання фінансової звітності
3	Економічна сутність і класифікація активів підприємства. Принципи формування активів підприємства
4	Зовнішнє та внутрішнє фінансування. Основні засоби зовнішнього фінансування, їх переваги й недоліки
5	Методи визначення планового прибутку. Напрямки використання прибутку підприємства. Норма розподілу прибутку підприємства.
6	Політика управління поточними активами підприємства. Сутність, ознаки та наслідки агресивної, консервативної, помірної політик управління поточними активами
7	Завдання, об'єкти і методи внутрішньофірмового фінансового планування
8	Поняття фінансового менеджменту як складової частини системи управління фірмою (підприємством)
9	Фінансове прогнозування: поняття, основні кроки прогнозування.
0	Основні етапи розробки дивідендної політики в поєднанні з фінансовим прогнозуванням

4. ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

1. Необхідність і сутність фінансового менеджменту.
2. Особливості фінансового менеджменту, пов'язані з формою власності і сферою здійснення бізнесу.
3. Об'єкт, мета та завдання фінансового менеджменту.
4. Стратегія і тактика фінансового менеджменту.
5. Функції та механізм фінансового менеджменту.
6. Прийоми фінансового менеджменту та їх характеристика.
7. Суб'єкти фінансового менеджменту та їх характеристика.
8. Обов'язки фінансового менеджера.
9. Місце фінансового менеджменту в організаційній структурі фірми.
10. Методи фінансового менеджменту.
11. Принципи фінансового менеджменту.
12. Загальна схема фінансового менеджменту.
13. Поняття системи організаційного забезпечення фінансового менеджменту.
14. Ієрархічна і функціональна будови центрів управління.
15. Типова схема організаційної структури фінансового управління.
16. Поняття «центру відповідальності».
17. Види центрів відповідальності та їх характеристика.
18. Характеристика і вимоги до інформаційної системи фінансового менеджменту.
19. Основні користувачі фінансової інформації.
20. Характеристика внутрішніх і зовнішніх користувачів фінансової інформації.
21. Вимоги до змісту фінансової звітності.
22. Показники, що формуються із зовнішніх джерел інформації та їх характеристика.
23. Показники, що формуються із внутрішніх джерел інформації, їх характеристика.
24. Поняття внутрішнього фінансового контролю.
25. Сутність фінансового контролю.
26. Основні функції фінансового контролінгу.

27. Основні принципи побудови системи фінансового контролінгу.
28. Система фінансового моніторингу.
29. Формування системи алгоритмів дій з усунення відхилень значень фактичних фінансових показників від нормативних (планових).
30. Структура вихідних грошових потоків та їх характеристика.
31. Зміст і завдання управління вхідними грошовими потоками.
32. Принципи управління грошовими потоками та їх характеристика.
33. Стадії управління грошовими потоками.
34. Фактори, що впливають на абсолютну суму грошового потоку у формі виручки від реалізації продукції. Шляхи зростання абсолютної суми грошового потоку.
35. Управління грошовим потоком у формі виручки від реалізації продукції.
36. Управління грошовим потоком у формі надходжень банківських кредитів.
37. Структура вихідних грошових потоків та особливості їх функціонування.
38. Вплив вихідних грошових потоків на поточний фінансовий стан і кінцеві результати фінансової діяльності організації.
39. Управління вихідними грошовими потоками.
40. Управління грошовим потоком — оплата рахунків суб'єктів господарювання.
41. Управління грошовим потоком — платежі державі.
42. Управління грошовим потоком — виплата працівникам організації
43. Необхідність і сутність визначення часової вартості грошей. Основні причини зміни вартості грошей у часі.
44. Типи задач при визначенні вартості грошей у часі. Класифікація, алгоритм і способи їх вирішення.
45. Проблеми застосування принципів компаундування та дисконтування в Україні. Значення встановлення зміни часової вартості грошей у світовому господарстві.

46. Поняття і сутність компаундування. Просте компаундування. Компаундування анuitетів (ренти). Поняття звичайної і вексельної ренти.
47. Поняття і сутність дисконтування. Просте дисконтування. Дисконтування звичайної і вексельної ренти.
48. Оцінка майбутньої і теперішньої вартості грошей з урахуванням фактора інфляції.
49. Зміст і завдання управління формуванням прибутку організації.
50. Управління прибутком від операційної діяльності.
51. Управління собівартістю продукту та її вплив на формування прибутку від реалізації.
52. Розробка цінової політики та її оптимізація.
53. Управління формуванням прибутку від фінансової діяльності.
54. Управління розподілом прибутку організації.
55. Чистий прибуток організації. Фактори, що впливають на його формування.
56. Управління використанням чистого прибутку організації.
57. Сутність і класифікація активів організації.
58. Принципи формування активів організації.
59. Склад і структура активів організації.
60. Порядок визначення потреби в оборотних активах організації.
61. Управління виробничими запасами організації.
62. Управління дебіторською заборгованістю.
63. Управління грошовими активами організації.
64. Управління фінансуванням оборотних активів організації.
65. Управління фінансуванням необоротних активів організації.
66. Капітал і його сутність.
67. Визначення вартості капіталу.
68. Сутність власного капіталу організації.
69. Складові власного капіталу та їх характеристика.
70. Визначення ціни капіталу.

71. Визначення ціни акціонерного капіталу.
72. Визначення ціни нерозподіленого прибутку.
73. Оптимізація структури капіталу.
74. Вплив структури капіталу на фінансування акціонерного товариства.
75. Структура капіталу та інвестиційна діяльність організації.
76. Основи теорії Міллера-Модільяні.
77. Сутність левереджу (фінансового, виробничого).
78. Вимірювання фінансового левереджу.
79. Економічна сутність і класифікація інвестицій.
80. Інвестиційна політика організації.
81. Форми реальних інвестицій та їх характеристика.
82. Класифікація інвестиційних проектів організації.
83. Методи оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів.
84. Форми фінансових інвестицій та їх характеристика.
85. Розробка політики управління фінансовими інвестиціями.
86. Методи оцінки ефективності фінансових інвестицій.
87. Формування портфеля фінансових інвестицій.
88. Сутність і класифікація фінансових ризиків.
89. Політика управління фінансовими ризиками.
90. Порядок виявлення та оцінки ризиків.
91. Показники оцінки фінансових ризиків.
92. Організація ризик-менеджменту в організаціях.
93. Премія за ризик та порядок її визначення.
94. Хеджування як інструмент нейтралізації ризиків.
95. Зовнішнє страхування фінансових ризиків.
96. Механізм диверсифікації фінансових ризиків.
97. Прогнозування ризиків.
98. Сутність, цілі та завдання аналізу фінансових звітів.
99. Звіт про фінансові результати: склад та призначення.
100. Бухгалтерський баланс, його значення для фінансового аналізу та методичні принципи оцінки.
101. Звіт про рух грошових коштів: характеристика та методи його складання.

102. Аналіз майна та капіталу організації.
103. Оцінка ліквідності організації та резерви її поліпшення.
104. Платоспроможність організації та шляхи її підвищення.
105. Управління фінансовою стійкістю організації.
106. Оцінка рентабельності та прибутковості організації.
107. Комплекс оціночних показників, їх характеристика, методи розрахунку.
108. Методи комплексної оцінки фінансового стану організації.
109. Значення фінансового аналізу в управлінні організацією.
110. Методи фінансового аналізу та їх характеристика.
111. Показники оцінки майнового стану організації, методика їх розрахунку і характеристика.
112. Показники фінансової стійкості і структури капіталу, методика їх розрахунку і характеристика.
113. Показники ділової активності, методика їх розрахунку і характеристика.
114. Показники ринкової активності, методика їх розрахунку і характеристика.
115. Аналіз динаміки і структури активу та пасиву балансу.
116. Аналіз звіту про рух грошових коштів.
117. Критерії і методика оцінки незадовільної структури балансу організації.
118. Сутність і цілі внутрішньофірмового фінансового прогнозування і планування.
119. Значення фінансового прогнозування і планування у фінансовому менеджменті.
120. Система прогнозування фінансової діяльності організацій.
121. Перспективне фінансове планування і фінансова стратегія.
122. Система поточного фінансового планування.
123. Сутність і значення бюджету грошових коштів в управлінні організацією.
124. Значення прогнозного бухгалтерського балансу в управлінні фінансами організацій.

125. Оперативне фінансове планування: призначення та завдання.
126. Зміст бюджету капітальних інвестицій та його роль у фінансовому менеджменті.
127. Характеристики фінансових бюджетів.
128. Сутність та основні завдання антикризового фінансового управління.
129. Моделі прогнозування банкрутства суб'єктів господарювання.
130. Фінансовий контролінг у системі антикризового управління.
131. Система раннього попередження банкрутства.
132. Методи профілактики кризи організації.
133. Управління фінансовою діяльністю організації.
134. Правова основа антикризового управління.
135. План санації в ході провадження справи про банкрутство.
136. Реструктуризація організації в системі антикризового управління фінансами.
137. Організаційно-фінансове забезпечення реструктуризації організацій.
138. Фінансова реструктуризація організації.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. Т. 1. / И. А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2006. – 592 с.
2. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента. Т. 2. / И. А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2006. – 512 с.
3. Боронос В. М. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб./ В. М. Боронос. – Суми: СумДУ, 2012. – 539 с.
4. Вожжов А. П. Управління фінансами суб'єктів господарювання: Практикум: Навч. посіб/ А. П. Вожжов. – К.: Знання, 2014. – 324 с.
5. Євтух О. Т. Фінансовий менеджмент для магістрів і не тільки: Навч. посіб./ О. Т. Євтух. – К.: ЦУЛ, 2011. – 456 с.

6. Коваленко Л. О. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб./ Л. О. Коваленко, Л. М. Ремньова. – К.:Знання. 2008. – 483 с.
7. Кузнєцова С. А. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб./С. А. Кузнєцова. – К.: ЦУЛ, 2014. – 124 с.
8. Пазинич В. І. Фінансовий менеджмент: Навч. посіб./В. І. Пазинич. – К.: ЦУЛ, 2011. – 408 с.
9. Рясних Є. Г. Основи фінансового менеджменту: Навч. посіб./ Є. Г. Рясних. – К.: Академвидав., 2010. – 336 с.
10. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: Підручник. / В. М. Шелудько. – К., 2013. – 375 с.

Додаткова

1. Бечко П. К. Податковий менеджмент: Навч. посіб./ П. К. Бечко, Н. В. Лиса. – К.: ЦУЛ, 2009. – 288 с.
2. Іванов Ю. Б. Податковий облік та звітність: Підруч./ Ю. Б. Іванов, В. В. Карпова. – К.: Знання, 2011. – 710 с.
3. Тігова Т. М. Аналіз фінансової звітності: Підруч./Т. М. Тігова. – К.:ЦУЛ, 2012. –268 с.

6. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Ukrstat.org - публикация документов Государственной Службы Статистики Украины [Електронний ресурс].- Режим доступу: <https://ukrstat.org/>.
2. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс] / Держстат України.- Електронні данні. – Київ: Держстат України, 1998-2015. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Головне управління статистики у Запорізькій області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zp.ukrstat.gov.ua/>.
4. Освітній портал – <http://nashol.com/knigi-po-meneditmentu/>
5. Електронна бібліотека – <http://nashol.com/2012062265660/antikrizisnoe-upravleniebelyaev-a-a-korotkov-e-m-2011.html>
6. Електронна бібліотека – <http://www.xcomp.biz/>
7. Українські підручники онлайн – <http://pidruchniki.ws/>
8. <http://ie.at.ua/> – науково-виробничий журнал «ІННОВАЦІЙНА ЕКОНОМІКА»

9. http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Emp/texts.html – Збірник наукових праць «Економіка. Менеджмент. Підприємництво»
10. http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Menedzhment/texts.html – Збірник наукових праць «Менеджмент»
11. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> – Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського
12. http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/eiu/texts.html – Науковий журнал «Економіка і управління»